

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/75/2022
Identifikačné číslo spisu:	6120244967
Dátum vydania rozhodnutia:	26.06.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6120244967.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko s.r.o. Bratislava, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava - Petržalka, zastúpený Remedium Legal s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava - Petržalka, proti žalovanému: U. Č., narodený XX. U. XXXX, bytom U. XXX, XXX XX L., o zaplatenie 2.272,51 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20Csp/10/2021, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 25. novembra 2021 sp. zn. 11CoCsp/16/2021, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11CoCsp/16/2021 z 25. novembra 2021 a vec mu vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov rozsudkom z 24. mája 2021, č.k. 20Csp/10/2021-136 I. zamietol žalobu žalobcu o zaplatenie 2.272,51 Eura s príslušenstvom a II. žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania, žalobca nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil nedostatkom vecnej legitímácie žalobcu a preto žalobu zamietol.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 25. novembra 2021 sp. zn. 11CoCsp/16/2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a sporovým stranám nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Akceptoval tvrdenie žalobcu, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zrejmé, z akého dôvodu súd vzhliadal nedodržanie postupu podľa ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách, keďže v bode 36 odôvodnenia len stroho uviedol, že Slovenská sporiteľňa, a.s. postúpila svoju pohľadávku na žalobcu konala v rozpore s ustanovením § 17 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, ale aj ustanovením § 92 ods. 8 Zákona o bankách, a preto je Zmluva o postúpení pohľadávky neplatný právny úkon v zmysle § 39 Obchodného zákonníka (pre rozpory tohto právneho úkonu so zákonom). Podľa jeho názoru nemožno toto pochybenie súdu prvej inštancie považovať za také, ktoré by mohlo spôsobiť zmenu alebo zrušenie napadnutého rozsudku a to z toho dôvodu, že súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku vysporiadal s tým, prečo žalobu zamietol. Inak povedané aj keby sa súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku zaoberal dodržaním resp. nedodržaním postupu podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách a následne by dospel k nejakému záveru,

tým že pohľadávka bola na žalobcu postúpená v rozpore s ustanovením § 17 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, bolo nevyhnutné žalobu zamietnuť.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie s poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) a a) CSP. Súd oboch inštancií z dôvodu nesprávneho právneho postupu mu znemožnil, aby uskutočňoval patriace mu procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa jeho názoru nebude ešte vyriešená právna otázka posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver veriteľom s odbornou starostlivosťou, vrátane hrubého porušenia povinnosti veriteľom a s tým spojených následkov. Právna otázka pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu je otázka splnenia podmienok vydania rozsudku pre uznanie. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/437/2013. Rozsudok súdu prvej inštancie nenahradzuje žiadne odôvodnenie vo vzťahu k navrhovanému postupu podľa § 282 CSP. Uviedol, že konajúce sudy porušili základné princípy sporného trvania a to hlavne s poukazom na § 282 CSP ohľadom rozsudku pre uznanie nároku žalobcu žalovaným. Ak by súd prvej inštancie postupoval v zmysle zákonných ustanovení CSP, tak predmetná sporná vec by sa vyvíjala inak a preto v dôsledku toho nemožno výsledok za spravodlivý. Poukázal na to, že žalovaný uznal celú žalovanú sumu tak, ako ju uplatnil žalobca, mal súd rozsudkom pre uznanie priznať celú žalovanú sumu v zmysle petitu podanej žaloby. V tomto smere sú rozsudky súdov oboch stupňov nepreskúmateľné, sú takisto nepreukázateľné, nejavia sa spravodlivé a teda boli porušené jeho procesné práva a v dôsledku nesprávneho procesného postupu došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces na jeho úkor. Zároveň sa sudy odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, pričom odklon žiadnym spôsobom neodôvodnili. Navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie alebo zmenil rozsudok odvolacieho súdu tak, že je žalobe bude vyhovieť.

4. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je dôvodné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíta táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolateľ vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP oprel a nepreskúmateľnosť rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu a s tým súvisiacu neodôvodnenosť ich záverov, ako aj porušenie práva na spravodlivý proces.

Dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP

10. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP je a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere

(intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Pokiaľ dovolateľ v podanom dovolaní vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP oprel o arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvej inštalácie, k tomuto dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP teba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vzneseným stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*).

12. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktorú sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutkovej i právnej stránky rozhodnutia (napr. III ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t.j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I.ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

13. Ak sa odvolací súd stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP); odvolací súd sa však v odôvodnení musí zaoberať podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštalácie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštalácie a rovnako sa odvolací súd musí vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v dovolaní (§ 387 ods. 3 CSP). Dovolací súd v tejto súvislosti osobitne zdôrazňuje, že súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (§ 387 ods. 3 CSP). Nerešpektovanie tohto kogentného ustanovenia zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo 125/2019). Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov, a tak vylúčiť svojvôľu v tomto procese. V právnom štáte by nemali vzniknúť pochybnosti, či sa súd s určitou, druhou stranou výslovne prezentovanou otázkou zaoberal, či nie; odpoveď by mala byť zrejma z odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

14. Dovolací súd poukazuje na nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštalácie, ktorý sa hlavne obmedzil na citáciu zákonných ustanovení, teda jeho rozhodnutie sa javí ako nepresvedčivé. Súdy sa dostatočne v konaní nezaoberali námietkami žalobcu. Dovolací súd poukazuje na námietky dovolateľa uvedené dovolaní týkajúce sa nesprávneho právneho postupu súdov oboch stupňov. Odvolací súd sa vôbec nezaoberal tvrdením súdu prvej inštalácie o nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu a mal takúto možnosť hneď doplniť alebo zopakovať dokazovanie. To isté sa dotýka i postupu v zmysle § 282 CSP a nevyhodnotenie uznávacieho prejavu žalovaného. Za daného stavu sa preto rozhodnutie dovolacieho súdu javí predčasné a teda nesprávne. Napriek akceptácii odvolacieho súdu (bod 22) pokiaľ ide o pochybenie súdu prvej inštalácie túto nemožno považovať za správnu.

15. Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že konanie na odvolacom súde je postihnuté vadou zmätočnosti spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Tento nedostatok spočíva predovšetkým v tom, že odvolací súd svoje rozhodnutie riadne a presvedčivo neodôvodnil a rozsudok odvolacieho súdu nespĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP v spojení s § 220 ods. 2 CSP.

16. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 420 CSP, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu. A teda sa zaoberal dovolacími dôvodmi uvedenými v dovolaní (§ 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP).

17. S poukazom na uvedené vyššie dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu pokiaľ namietal vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP je právne, prípustné a zároveň dôvodné, preto napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

18. Ak bolo rozhodnutie zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.